

IZVIRNA SLOVENSKA SLIKANICA 2012 ZA NAGRADO KRISTINE BRENKOVE

Namen in poslanstvo nagrade, ki jo od leta 2004 podeljuje Strokovno združenje knjižnih založnikov in knjigotržcev pri Gospodarski zbornici Slovenije vsako leto ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke, tudi rojstnem dnevu danskega pravljicarja Hansa Christiana Andersena, je:

- spodbujanje nastanka kakovostnih izvirnih slovenskih slikanic,
- spodbujanje kakovostnega branja in oblikovanje bralnih navad,
- tudi spodbujanje nakupovanja kakovostnih slikanic.

Na letošnji razpis za nagrado so založniki poslali 56 izvirnih slovenskih slikanic. Ocenjevala jih je tričlanska žirija v sestavi: mag. Darja Lavrenčič Vrabc (predsednica žirije), mag. Maja Gspan in Zdravko Papič. Strokovna žirija je najprej izbrala pet za nagrado nominiranih slikanic.

Nominiranke navajamo po abecednem vrstnem redu priimkov pisateljev oz. naslovov (v primeru ljudskega slovtva), in sicer:

- **Saša Eržen: *Tista o bolhah***. Ilustrirala **Jana Urbas**. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2011. (Knjižnica Čebelica).
- **Hudičeva volna: slovenska ljudska pravljica**. Priredila **Anja Štefan**. Ilustriral **Zvonko Čoh**. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2011. (Zbirka Velike slikanice).
- **Tone Pavček: *Juri Muri po Sloveniji: tretji del stare zgodbe***. Ilustriral **Damijan Stepančič**. Dob pri Domžalah: Miš, 2011.
- **Peter Svetina: *Čudežni prstan***. Ilustriral **Damijan Stepančič**. Ljubljana: Vodnikova založba (DSKG): KUD Sodobnost International, 2011.

(Gugalnica: zbirka najboljših slikanic).

- **Vitomil Zupan: *Pravljica o črnem šejku z rdečo rožo***. Ilustriral **Damijan Stepančič**. Dob pri Domžalah: Miš, 2011.

Nominirane slikanice prinašajo različne ubesedene in upodobljene svetove ter svojevrstne avtorske stile, pri čemer je bila strokovna žirija pozorna zlasti na likovne in besedilne presežke ter na izrazito inovativne pristope v izvorno slovenski slikaniški beri lanskega leta. Žirija je vsako slikanico ocenjevala tudi kot celosten založniško-obrtniški izdelek, torej tudi kvaliteto opreme, ilustracij, tiska, postavitve besedila, berljivosti ipd.

Ker so bile med finalisti kar tri knjige, ki jih je ilustriral Damijan Stepančič, je žirija v izjavi za medije posebej poudarila, da je ilustratorjev stil v vsaki od nominiranih slikanici izrazito drugačen in izviren.

Nagrado izvorna slovenska slikanica 2012 za nagrado **Kristine Brenkove** je žirija dodelila slikanici **PRAVLJICA O ČRNEM ŠEJKU Z RDEČO ROŽO**.

Žirija je v svoji utemeljitvi zapisala, da je nagrajena slikanica »biser, kakršnih do sedaj ni bilo veliko v slovenskem prostoru. Na podobne slikaniške izdelke sicer občasno naletimo na tujih knjižnih trgih in jih občudujemo na knjižnem sejmu v Bologni. Zupanova in Stepančičeva slikanica je izrazit slikaniški presežek ne le lanske izvorne slovenske slikaniške bere, temveč celo večletne slovenske slikaniške produkcije. *Pravljica o črnem šejku z rdečo rožo* je po kvaliteti besedila in svoji likovni podobi velika slikanica, večnostna knjiga, bolj kot otroku je namenjena odraslemu naslovniku, pa tudi že mladostniku, ki raziskuje življenje in stopa na zapleteno pot odraslosti.«

Veliko zaslug za to, da je besedilo sploh izšlo, ima pesnica in esejistka Ifi-

genija Simonović, ki je najdeni izvirnik izročila v hrambo Narodni in univerzitetni knjižnici ter v prepis založbi Miš. Ta pa je za Zupanovo besedilo znala najti pravega ilustratorja.

Pravljico je **Vitomil Zupan** napisal pred 73 leti in jo za božič 1938 poklonil svoji izvoljenki in kasnejši ženi Niki. Besedilo je tudi ilustriral, sešil v zvezek in ga povezanega z zlato vrvico spravil v ročno izdelano škatlico.

»Pravi čudež je, da se je to unikatno ljubezensko darilo ohranilo kljub viharju druge svetovne vojne in povojnim razmeram, ki pisatelju in njegovim bližnjim niso bile naklonjene. Besedilo se bere kot ena od skrivnostnih Šeherezadinih pravljic iz *Tisoč in ene noči*, govori pa o brezpogojnem zaupanju v ljubezen. Osrednji lik je nepremagljivi vojščak in zavojevalec narodov, močni in nepremagljivi Samum Al Arida, ki si želi najti resnično ljubezen.

Ključni motiv pravljice – ljubezen, simbolično strnjena v podobi rubina, kamna ljubezni, ki ga lahko princ po nasvetu modreca ustvari samo iz sedmerih kapljic krvi, prelite iz resnične ljubezni, pa je za princa najtežji od vseh njegovih osvajaških pohodov. Ne samo zato, ker je takih kapelj krvi v svetu, ki hlepi po moči in oblasti, malo. Tudi zato, ker je spraševanje o ljubezni spraševanje o moči lastnega žrtvovanja in zaupanja. Ljudje pa se, tako z grenkobo ugotavlja princ, ne žrtvujejo in ne umirajo več iz ljubezni, temveč zgolj zaradi sovraštva in pohlepa. Kamen ljubezni princu res zagotovi ljubezen ženske, ki jo prepozna v svojih sanjah, Alni-edine. Toda en sam trenutek njegovega dvoma in hipna šibkost njegovega zaupanja sta dovolj, da je njegova ljubezen umorjena in njegova sreča pokopana, princ pa izgubi najboljši in najsrečnejši del samega sebe: princa Dezele rdečih rož. Takšna je cena za tistega, ki zavrže kamen ljubezni. Šejk brez ljubezni je lahko samo še zadnji gospod puščave Al Arida. Neusmiljeni, kruti in nepremagljivi črni šejk z rdečo rožo.«
(Iz utemeljitve žirije)

Stepančič je Zupanovo zgodbo postavil v čas perzijskih miniatur, navdih za

ilustracije je črpal tudi iz kulturne tradicije islama. »Knjiga je v celoti zgledno oblikovana, tudi v smislu funkcionalne berljivosti, besedilo lepo odmeva ob ilustraciji. Prepoznamo logiko oblikovanja, tudi vinjetne ilustracije so imenitne. Žlahten papir je hoteno 'staran', s patino časa, kar nakazuje, da je tekst nastal že pred mnogimi desetletji,« je še zapisala žirija.

Nagrada je bila podeljena 2. aprila v Kulturnem centru Semič. Soorganizatorica prireditve je bila Knjižnica Črnomelj.

Utemeljitev strokovne žirije vseh nominiranih slikanic in dobitnice nagrade so objavljene na spletni strani Gospodarske zbornice: http://www.gzs.si/slo/panoge/zbornica_knjiznih_zaloznikov_in_knjigotrzccev/izvirna_slovenska_slikanica_arhiv/iss_v_letu_2012

Nagradi za najboljšo izvirno slovensko slikanico so lani prvič pripojili ime pisateljice, dramatičarke, prevajalke in legendarne urednice Kristine Brenkove, od prihodnjega leta pa se bo na pobudo mnogih **imenovala nagrada Kristine Brenkove za izvirno slikanico**.

MOJA NAJ KNJIGA 2012

Moja najljubša knjiga, priznanje po izboru mladih bralcev, se podeljuje vsako leto od 1998, in sicer v dveh kategorijah: za najljubšo slovensko mladinsko knjigo in najljubšo v slovenščino prevedeno mladinsko knjigo. Priznanja sama se podelijo avtorjem in založnikom teh del na slovesnosti ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke.

Kordinatorica vseh dejavnosti v zvezi s priznanjem je Pionirska – Center za